

Arxentina: A volta do Kirchnerismo

Description

En decembro de 2015, Cambiemos asumiu o goberno de Arxentina cunha coalición formada polo PRO dirixido por Mauricio Macri -que ocupou a presidencia-, a deputada Elisa Carrió da Coalición Cívica e o senador Ernesto Sanz da Unión Cívica Radical (UCR). Así acabou con doce anos de goberno de Kirchner. A maioría da poboación reaccionou contra a corrupción, tema moi discutido polos medios de oposición, pero quizais máis por un estilo de política que moitos cidadáns condenaron.

En decembro de 2015, Cambiemos asumiu o goberno de Arxentina cunha coalición formada polo PRO dirixido por Mauricio Macri -que ocupou a presidencia-, a deputada Elisa Carrió da Coalición Cívica e o senador Ernesto Sanz da Unión Cívica Radical (UCR). Así acabou con doce anos de goberno de Kirchner. A maioría da poboación reaccionou contra a corrupción, tema moi discutido polos medios de oposición, pero quizais máis por un estilo de política que moitos cidadáns condenaron.

Tanto en Arxentina como no exterior, amplos sectores preguntáronse como o kirchnerismo gañara as eleccións en 2019 de novo con estes e outros antecedentes e coa "herdanza" que deixara aos seus sucesores en 2015. A resposta é clara para algúns pero non para outros.

Cun discurso centrado na loita contra a corrupción, a transparencia, os valores democráticos e a xustiza independente, os líderes de Cambiemos foron os "campións da ética e dos valores republicanos". A realidade é que non poderían estar máis lonxe do que proclamaron.

Nas redes sociais, os seguidores da coalición – apaixonados ou lindantes co fanatismo – bombardearon aos seus seguidores coa manguera "xa non volven", referíndose non só ao kirchnerismo, senón tamén ao peronismo, esquecendo que moitos dos líderes do PRO eran peronistas.

O goberno de Cambiemos caracterizouse por dominar o poder xudicial e introducir a práctica da lei. A pesar disto, os xuíces non emitiron sentenzas. O goberno preferiu "usar" o Kirchnerismo para polarizar os resultados electorais, polo que o mantivo en vigor.

En canto á economía, a "choiva de investimento" agardada nunca chegou, senón que o goberno de Macri, tras levantar inmediatamente o chamado "cepo cambiario" (limitación ou prohibición de compras en moeda estranxeira) imposto polo goberno precedente, favoreceu o que en Arxentina chamamos a "bicicleta financeira" (*carry-trade*). Por outra banda, non dubidou en beneficiar ás compañías de amigos e familiares a conta do Estado Nacional, algo que non é alleo á política arxentina. Tampouco estivo interesado en favorecer ao sector produtivo nacional. Como resultado dos seus desaguisados económicos, o país pasou do día a noite, de "camiñar polo camiño correcto" a tomar un crédito impresionante do FMI, o maior concedido na historia desta organización internacional, e sorprendentemente rápido. Unha parte considerable dese crédito empregouse "para controlar o aumento do dólar", o que seguiu favorecendo o carry-trade, mentres que os funcionarios do FMI facían a vista gorda. Despois de "colaborar" na fuxida de capital -co consentimento do propio FMI, como xa sucedera en 2001 durante a presidencia de Fernando De la Rúa-, pouco antes de abandonar o goberno, Macri impuxo de novo o "cepo cambiario". Durante a súa administración, a moeda nacional sufriu unha rotunda devaluación e o número de pobres superou o do goberno de Kirchner. A grande inflación foi erosionando o poder adquisitivo dos salarios.

En paralelo, o goberno intentou encubrir a corrupción realizada na oficina de Correos Arxentina, concesionada debidamente á familia Macri, que puxo en marcha un lavado de cartos que tamén favoreceu a súa familia e amigos, diante o que os medios de comunicación comezaron a estender as contas offshore das empresas familiares, así como outros membros da familia, amigos e funcionarios do goberno, incluído o do seu ministro de finanzas, Nicolás Dujovne, que levou ao desastre á economía arxentina e xestionou o préstamo co FMI. Como se pode agardar que os estranxeiros invistan na Arxentina se os propios funcionarios non confiaban no sistema arxentino?

Na área de Defensa, o goberno continuou a debilitar as Forzas Armadas ao recortar constantemente o orzamento desa carteira, de xeito que unha elevada porcentaxe (85%) foi utilizada para pagar os salarios do persoal. Estes recortes dificultaron a compra de novo material e recambios, poñendo en perigo o funcionamento operativo das forzas. En marzo de 2017 publicouse un documento denominado "Detalle de redución de gastos da xurisdición en defensa. Contribución da xurisdición en defensa ao esforzo fiscal" na que se realizou un recorte de 4.615 millóns de dólares, que incluíu – nunha longa lista – a suspensión de proxectos de investigación, a suspensión dos traballos de reparación do submarino "ARA Santa Cruz ", a interrupción do proxecto de re-motorización do avión "IA-58 Pucará" -que finalmente foi interrompido e sacado do servizo- ou o alleamento dos bens das forzas armadas.

En canto á soberanía nacional, a política do goberno de Cambiemos favoreceu ao ocupante ilegal das illas Malvinas, Xeorxia do Sur e das illas Sandwich do Sur, ao permitir ao Reino Unido establecer voos co continente, incluídos outros países da rexión, rompendo unha política de Estado e malgastando as vantaxes que a Arxentina podería obter do Brexit, xa que esas illas deixarían de ser consideradas como un territorio europeo.

Aínda máis grave, o 23 de setembro de 2016 asinouse o acordo Foradori-Duncan, nomeado polo apelido compartido dos Vicecancilleres de ambos países, no que o Acordo de Madrid foi realmente ratificado e declarouse "adoptar as medidas oportunas para eliminar todos os obstáculos que limitan o crecemento económico e o desenvolvemento sostible das Illas Malvinas", dando continuidade á "fórmula paraugas" relativa á soberanía, derivada da declaración conxunta do 19 de outubro de 1989 asinada por Arxentina e a Reino Unido en Madrid, o que significou que ambas as partes poderían discutir cuestións sobre o Atlántico Sur sen que iso implicase unha renuncia á reclamación soberana. Este acordo reactivou as investigacións de pesca conxunta suspendidas en 2005 como consecuencia de que os británicos outorgasen licenzas de pesca durante 25 anos nas Malvinas e habilitasen voos entre Malvinas-San Pablo-Córdoba, favorecendo a conexión das illas e o seu comercio. Do mesmo xeito, a política pesqueira de Cambiemos beneficiou aos británicos e outros países, agravando a depredación dos nosos recursos marítimos e piscícolas. Desde a toma de posesión, o goberno Macri fixo concesións constantes aos intereses británicos sobre a explotación dos recursos naturais no Atlántico Sur e debilitou a reclamación dos nosos dereitos soberanos na rexión.

Finalmente, convén recordar que o 1 de marzo de 2018, na apertura das sesións do Congreso, o presidente Macri habilitou o debate sobre o aborto. Cómpre salientar que o artigo 86 do Código Penal contempla o aborto se a vida ou a saúde da nai están en perigo se "o embarazo provén dunha violación ou dun ataque a modestia cometido contra unha muller idiota ou insana".

Cambiemos e Macri chegaron cun amplo apoio da clase media, sectores independentes, católicos, membros das Forzas de Seguridade e das Forzas Armadas. Ao longo do seu mandato defraudou a cada un destes sectores da sociedade. Por este motivo, do mesmo xeito que en 2015 a maioría da poboación decidiu aplicar o "voto de castigo" ao goberno de Kirchner, en 2019 aplicouno contra a administración Macri, impedindo a súa reelección e posibilitando a devolución do kirchnerismo ao goberno. Haberá que agardar ás próximas eleccións presidenciais para ver se a sociedade aprobará o actual goberno de Kirchner ou se, unha vez máis, empregará o "voto de castigo" para expresar a súa desaprobación.

Esta peza é parte do IGADI Annual Report 2019-2020, podes descarregalo aquí.

APARTADOSTEMATICOXEOGRAFICOS

Latinoamérica

ETIQUETAS

Galicia Arxentina internacional

IDIOMA

Castelán

INVESTIGACION

Relacións Internacionais

Date Created

Maio 2020

Meta Fields

Autoria
:

3769

Data publicación
:

2020-05-20 00:00:00

Subtítulo
:

Este artigo fai parte do IGADI Annual Report 2019-2020 "Da guerra comercial á Coivd19. Por Marcelo Javier de los Reyes. Doutor en Relacións Internacionais, pola Escola de Estudos Sociais e Humanos, Atlantic International University (USA). Actualmente é Director da Sociedade Arxentina de Estudos Estratéxicos e Globais (SAEEG).